

het geweven woord

een tentoonstelling over symboliek in textiel

Van 31/8 tot 30/9 in de (leegstaande) bibliotheek aan de Warande
Alle dagen van 10 tot 17u. Maandag gesloten.

Gratis toegang

Groeps- en klasbezoeken op aanvraag (natalie@turnhout2012.be)

Infomap ter beschikking (5 euro)

Textiel met een boodschap

Het Geweven Woord

Turnhout geniet vooral bekendheid dankzij de grafische industrie, maar het heeft ook een rijk textielverleden. Er werd zelfs een eigen kantsoort ontwikkeld: de Turnhoutse kant, die naast enkele andere soorten zoals de Parijse, Brugse of Mechelse kant de erkenning heeft gekregen die ze verdient. Gi Mateusen palmt in september het leegstaande bibliotheekgebouw aan de Warande in met een tentoonstelling over textiel. Vanzelfsprekend is er Turnhoutse kant te zien, maar in de expo slaat Mateusen vooral bruggen naar andere culturen.

De tentoonstelling 'Het Geweven Woord' draagt de toepasselijke subtitel 'Symboliek in textiel, gisteren en vandaag, hier en elders' en onderzoekt de betekenissen die textiel kan hebben. Wat vertellen nonnenkappen, moslimdoeken en Surinaamse hoofddoeken ons?

De tentoonstelling is opgebouwd rond zeven thema's, die de bezoeker laten kennismaken met wereldwijde textielkunst. Kennismaking, verwondering en beleving primeren op wetenschappelijke documentatie. Daarom is er vooral veel te zien en minder te lezen. Daarom ook worden lezingen en workshops aan de expo gekoppeld.

Hoofddoeken

Niet alleen de symbolen op het textiel, maar ook de wijze van dragen heeft een betekenis. Het meest opvallend in onze Vlaamse cultuur zijn wellicht de nonnenkappen, een religieuze dresscode die diep geworteld is in de westerse beschaving en die tot op de dag van vandaag nog steeds betekenisvol is. De Turnhoutse kanten mutsen (uit de vorige eeuw) wijzen dan weer op standing en zijn eerder sociaaleconomische symbolen.

In Suriname bestaat een hele code rond de wijze waarop hoofddoeken worden gedragen. Die gaat terug tot de slaventijd. Slaven mochten niet spreken met elkaar, maar vrouwen vonden daar iets op. Door hun hoofddoek op een bepaalde manier te binden, gaven ze boodschappen door.

Nu nog wordt die code in ere gehouden. Het Geweven Woord toont een

unieke collectie Surinaamse doeken, het is wellicht de eerste keer dat zo'n sprekende hoofdoekencollectie in Vlaanderen wordt gepresenteerd. Videokunstenaar Thom Vander Beken mixt in zijn video-installatie "Unveiled" Vlaams erfgoed met de Marokkaanse cultuur. Vertrekend van schilderijen van Rogier Van der Weyden fotografeerde hij Marokkaanse vrouwen die de plaats innamen van de Vlaamse geportretteerde vrouwen.

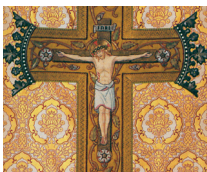
Afrikaans textiel

Niets is zonder betekenis in Afrika. Wat decoratieve elementen lijken, zijn gestileerde voorstellingen van scheppingsverhalen of gecodeerde boodschappen. Uit het Bakuba - koninkrijk in Congo komen de dansdoeken (tot 13 meter lang) en het shoowafluweel, terwijl de Pygmeeën op boombast schitterende symbolen verwerkten. Meer hedendaags zijn de kleurrijke pagnes uit Congo die de vrouwen dragen om hun sympathie te betuigen met een persoon of een gebeurtenis. Vooral politici en maatschappelijke thema's worden er op afgebeeld.

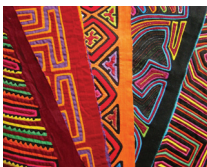
T-shirts

T-shirts zijn de hedendaagse dragers van boodschappen en symbolen. Via hun T-shirts dragen mensen boodschappen uit, maken ze promotie voor activiteiten, geven ze hun mening te kennen of associëren ze zich met idolen, campagnes of producten.

Religieus textiel

In ons eigen erfgoed is het religieus textiel misschien wel het meest doordrongen van symbolen. Zo zijn specifieke kleuren verbonden aan specifieke liturgische momenten of gebeurtenissen. Ook zijn op kazuifels tal van symbolen verwerkt.

Mola's

De 'Kuna' zijn indianen uit Panama. Onder invloed van de westerse koloniale gingen zij in de tweede helft van de 18de eeuw hun kledingdoeken (mola's) met symbolen versieren. Ze baseerden zich daarbij op hun traditie van schilderingen op het lichaam. De organische vormen die worden aangebracht, lijken op geometrische ontwerpen. Het resultaat is verrassend kleurrijk.

Kente en kant

De fijne Turnhoutse kant vindt in de Ghanese kentedoeken een verwante. De kentedoeken worden nog steeds op traditionele wijze geweven en bij feestelijke gebeurtenissen gedragen. Turnhoutse kant en Ghanese kente worden in Het Geweven Woord broederlijk naast elkaar getoond, als bewijsstukken van subtiele symboliek uit twee verschillende werelden die toch intens met elkaar verbonden zijn. Zeker in Turnhout, waar de Ghanezen de grootste Afrikaanse gemeenschap vormen.

Japanse kimono's

Het Geweven Woord toont tientallen nooit eerder in Europa getoonde Japanse kimono's uit de jaren 20 van de vorige eeuw. Deze kimono's bevatten erg uitgesproken oorlogspropaganda en zijn daarmee een perfecte illustratie van hoe ook in dat deel van de wereld textiel werd gebruikt voor expliciete communicatie.

TURNHOUT
CULTUURSTAD VAN
VLAANDEREN 2012

PRAKTISCHE INFO

Het Geweven Woord is te zien in de leegstaande bibliotheek bij cultuurhuis de Warande, van 31 augustus tot 30 september. De toegang is gratis. Surf naar www.turnhout2012.be voor informatie over workshops en lezingen.

DEMONSTRATIE EN WORKSHOP

Workshop mola's

Wie? Ann Van Herle (Textiele kunsten)

Wanneer? Zaterdag 8 september 2012 van 13.30 tot 16.30u.

Wat? Workshop mola's maken onder begeleiding van Ann Van Herle

Praktisch: Voor 25 € biedt Ann een pakket aan met al het materiaal (stoffen, draad,...) dat nodig is om een mola te maken. De ingeschrevenen moeten enkel nog een schaar meebrengen om op de punt te knippen. De bezoeker mag de mola mee naar huis nemen.

Hoe inschrijven? Per mail naar annvanherle@hotmail.com, en dit voor zaterdag 1 september.

Demonstratie Surinaamse hoofddoeken binden

Wie? Mildred Isselt Dankoor

Wanneer? Zaterdag en zondag 1 en 2, 8 en 9, 29 en 30 september 2012 van 10 tot 12u en van 13 tot 17 u (ov)

Wat? Demonstratie Surinaamse hoofddoeken binden. Wie wil kan ter plaatse een eigen Surinaamse gebonden hoofddoek kopen.